

DRUHÉ POKRAČOVÁNÍ KOSMOVY KRONIKY

Za tzv. druhé pokračování Kosmovy kroniky je považován **soubor letopisných záznamů, které se vedly ve svatovítském skriptoriu ve 12. a 13. století**, jež se někdy na konci 13. nebo počátku 14. století pokusil utřídit jeden ze zdejších kanovníků. Sestavil tak redakci letopisů, která je ve své nejstarší podobě uchována v tzv. **Dražickém rukopise**.

Druhé pokračování Kosmovy kroniky se skládá z následujících částí:

1. **Letopisy české A** zahrnují období **od roku 1196 do roku 1249**. Začínají informací o smrti českého knížete a biskupa Jindřicha Břetislava a jsou psány formou stručných zápisků. Autor předlohy byl s největší pravděpodobností kanovníkem svatovítské kapituly.

2. **Letopisy české B** se vztahují k období mezi lety **1250 až 1278**. Autor, opět kanovník svatovítské kapituly, je v popisování událostí velmi podrobný, na rozdíl od autora Letopisů českých A. Velmi hojně se v textu také objevují záznamy o počasí (krupobití, bouřky, sucho, teplo, zima...) a o budování různých staveb např. příkopů.

3. **Příběhy krále Václava I.** popisují události roku **1248 a 1249**. Pisatelem je zde opět některý z kanovníků svatovítského kostela. Vypravování převážně obsahuje popis událostí, které souvisely s povstáním Přemysla Otakara II. proti králi Václavovi I.

4. **Příběhy krále Přemysla Otakara II. (= Annales Ottakariani)** se vztahují k období mezi lety **1254 až 1278**. Pojednávají nejprve o letech 1254-1255 o tzv. prvním křížovém tažení Přemysla Otakara II. do Prus. Dále autor k roku 1260 popisuje spor Přemysla Otakara II. s uherským králem Bélou IV. a vojenský střet těchto rivalů u Kressenbrunn, který Češi vyhráli, údajně díky sv. Václavu, sv. Vojtěchu a sv. Prokopu. Je zde také přiložen list, který zaslal jako zprávu o bitvě u Kressenbrunn Přemysl Otakar II. papeži Alexandrovi IV. V závěru letopisu je líčen spor Přemysla Otakara II. s nově zvoleným římským králem Rudolfem Habsburským a Otakarova smrt na Moravském poli v roce 1278. Autor těchto letopisů byl pravděpodobně hodnostářem pražského biskupství, který vynikal svojí sečtělostí v Bibli i v antické literatuře.

5. **Vyprávění o zlých letech po smrti krále Přemysla Otakara II. (A)** se vztahuje k událostem mezi roky **1278 až 1281**. Začíná rokem 1278 podrobným líčením úředních a právních kroků, které byly učiněny po smrti pražského biskupa Jana III, kdy byla provedena volba Tobiáše z Bechyně (z Benešova). Dále se autor zmiňuje o české vládě braniborského markraběte Oty, poručníka Václava II.

6. **Vyprávění o zlých letech po smrti krále Přemysla Otakara II. (B)** zahrnuje období od roku **1279 do roku 1283**. Jako první informaci autor popisuje, jak Otto Braniborský vymáhá privilegia krále Přemysla Otakara II. od kanovníků svatovítské kapituly. Je zde také názorně popisováno, co si pražské duchovenstvo vytrpělo, od braniborských žoldněřů a co zakusila ve vězení ovdovělá královna Kunhuta a mladý Václav II. na Bezdězu. Autor velmi naturalisticky vypráví o hladomoru, který vypukl po odchodu braniborských z Čech (tato část patří mezi nejlepší výtvořky české prózy doby gotické). Letopis končí návratem mladého Václava II. z braniborského zajetí do Prahy.

Autor obou těchto textů byl pravděpodobně svatovítský kanovník. Byl velmi vzdělaný v antické a starozákonní literatuře, což dokládají jeho časté citace antických autorů např. Ovidia, Horatia, Seneky, případně starozákonních textů. V tomto díle se také často objevuje tendenčnost proti Němcům (hlavně Sasům), což je dokladem autorova smýšlení. Doba vzniku není dodnes objasněna. Letopisy mohly vzniknout v roce 1283, ale i kdykoliv na konci 13. století nebo na začátku století 14.

7. **Závěr sběratele** je název poslední části tzv. druhého pokračování Kosmovy kroniky, ve kterém sběratel předchozích letopisů, po vzoru Kosmy, připomíná starobylost a legitimnost přemyslovského rodu.

Druhé pokračování Kosmovo nešťastně rozdělil podle původních předloh Josef Emler, když připravoval edici ve Fontes rerum bohemicarum II. (FRB II.). Český, již nedělený překlad vydalo nakladatelství Svoboda pod názvem Pokračovatelé Kosmovi.

Literatura k tématu:

1. Nechutová, Jana: Latinská literatura českého středověku do roku 1400, Praha 2000.
2. Bláhová, Marie: Staročeská kronika tak řečeného Dalimila (3) v kontextu středověké historiografie latinského kulturního okruhu a její pramenná hodnota. Historický komentář. Praha 1995.